
WHAT WE
LEAVE
UNSEEN

PHẦN II

NGƯỠNG CỬA 8

Những gì ta để lại không ai thấy

Có một câu hỏi đến muộn.

Muộn hơn nhiều so với chúng ta tưởng.

Khi còn trẻ, chúng ta hỏi cuộc đời rằng mình sẽ đạt được điều gì.

Khi trưởng thành, chúng ta hỏi mình sẽ giữ được điều gì.

Chỉ sau nhiều năm, chúng ta mới bắt đầu tự hỏi một điều khác.

Điều gì sẽ còn lại khi chúng ta không còn ở đây nữa?

Đó là một câu hỏi hiếm khi được nói thành lời.

Có lẽ vì nó khiến chúng ta bất an.

Có lẽ vì nó buộc chúng ta nhìn xa hơn hiện tại.

Có lẽ vì không ai thích đối diện với sự vắng mặt của chính mình.

Vậy mà nó vẫn đến.

Luôn luôn.

Sớm hay muộn, nó cũng đến.

Trong một thời gian dài tôi nghĩ di sản là điều gì đó hữu hình.

Một tác phẩm.

Một công ty.

Một ngôi nhà.

Một cuốn sách.

Một kết quả.

Một điều gì đó có thể chỉ ra và nhận biết được.

Rồi thời gian đã cho tôi thấy một sự thật sâu sắc hơn.

Những điều quan trọng nhất chúng ta để lại không thể nhìn thấy được.

Chúng không xuất hiện trong bảng kê tài sản.

Chúng không đi vào các bảng cân đối kế toán.

Chúng không nằm trong các con số thống kê.

Vậy mà chúng vẫn tiếp tục sống.

Tôi đã gặp những con người chưa từng viết một cuốn sách nhưng đã thay đổi cuộc đời của hàng chục người khác.

Những con người chưa từng lãnh đạo các tổ chức lớn nhưng đã để lại dấu ấn không phai trên cả những gia đình.

Những con người sẽ không xuất hiện trong bất kỳ bộ bách khoa toàn thư nào, nhưng dù vậy vẫn tiếp tục tồn tại qua những hệ quả của hành động mình.

Phát hiện này đã thay đổi cách tôi nhìn nhận thành công.

Bởi vì thành công thích được nhìn thấy.

Còn di sản đích thực thì thường hoạt động trong bóng tối.

Hãy nghĩ đến cha mẹ chúng ta.

Đến những người thầy của chúng ta.

Đến những con người chỉ gặp trong vài tháng mà có thể ảnh hưởng đến chúng ta suốt hàng chục năm.

Nhiều người trong số họ hoàn toàn không biết tác động mà họ đã có lên chúng ta.

Họ đã nói.

Họ đã hành động.

Họ đã sống.

Và có điều gì đó còn lại.

Một điều gì đó đến hôm nay vẫn còn tiếp diễn.

Đây là phần vô hình của lịch sử loài người.

Phần lớn lao nhất.

Phần ít được kể nhất.

Phần mạnh mẽ nhất.

Khi năm tháng trôi qua, tôi bắt đầu nhìn những lựa chọn của mình theo cách khác.

Tôi không còn chỉ tự hỏi:

“Tôi đang xây dựng điều gì?”

Tôi tự hỏi:

“Tôi đang truyền lại điều gì?”

Sự khác biệt thật tinh tế.

Nhưng nó thay đổi tất cả.

Xây dựng liên quan đến hiện tại.

Truyền lại liên quan đến tương lai.

Và tương lai luôn là nơi cư ngụ của những con người mà chúng ta không thể biết.

Con cái.

Những đứa cháu.

Độc giả.

Bạn bè.

Những người xa lạ.

Những con người một ngày nào đó sẽ chạm đến điều gì đó mà chúng ta đã để lại phía sau.

Họ sẽ không biết chúng ta là ai.

Họ sẽ không biết hết mọi chi tiết.

Nhưng họ sẽ nhận lấy một hệ quả.

Và hệ quả đó sẽ lên tiếng thay cho chúng ta.

Trong sự nghiệp của mình, tôi đã thấy những dự án ra đời rồi biến mất.

Những công ty phát triển và thay đổi.

Những thị trường biến đổi.

Những công nghệ trở nên lỗi thời.

Tất cả những gì có vẻ vĩnh viễn hóa ra đều chỉ là tạm thời.

Lúc đầu, thực tế này khiến tôi bất an.

Rồi tôi bắt đầu thấy nó giải phóng mình.

Bởi vì nó buộc tôi phải tìm ở nơi khác những gì thực sự tồn tại lâu dài.

Và những gì tồn tại lâu dài gần như không bao giờ trùng với những gì chúng ta sở hữu.

Nó trùng với những gì chúng ta chuyển giao.

Một câu nói.

Một nguyên tắc.

Một tấm gương.

Một cử chỉ.

Một hình thức hiện diện.

Những gì chúng ta truyền lại vẫn tiếp tục lữ hành ngay cả khi chúng ta không còn ở đó để đồng hành cùng nó.

Tôi đã nhiều lần bắt gặp lại, trong lời nói hay cách cư xử của người khác, những mảnh nhỏ của những con người đã không còn nữa.

Một cách suy luận.

Một sự nhạy cảm.

Một kiểu hóm hỉnh.

Một bài học.

Trong những khoảnh khắc ấy, tôi hiểu ra một điều.

Con người không biến mất hoàn toàn.

Một phần của họ vẫn tiếp tục lưu chuyển trong thế giới.

Không phải như ký ức.

Mà như ảnh hưởng.

Và có lẽ đây là hình thức trường tồn đích thực nhất.

Cùng với tuổi tác, chúng ta dần thôi quan tâm đến vẻ bề ngoài của di sản mình.

Chúng ta chú ý hơn đến phẩm chất của nó.

Nó lớn đến đâu không quan trọng.

Điều quan trọng là nó chân thật đến đâu.

Một sự thật nhỏ được truyền lại bằng lòng chân thành có thể tồn tại lâu hơn một công trình đồ sộ dựng lên từ sự phù phiếm.

Lịch sử đầy rẫy những điều như thế.

Những công trình hoành tráng sụp đổ.

Những nguyên tắc vẫn tiếp tục lữ hành.

Những cấu trúc thay đổi.

Những giá trị vẫn tồn tại.

Đó là lý do hôm nay tôi coi mỗi mối quan hệ là một hình thức gieo hạt.

Chúng ta không bao giờ biết điều gì sẽ thực sự nảy mầm.

Chúng ta không bao giờ biết lời nào sẽ còn lại.

Cử chỉ nào sẽ được nhớ đến.

Tấm gương nào sẽ được noi theo.

Chúng ta chỉ có thể hành động một cách chân thật.

Và để thời gian làm phần còn lại.

Ở cuối cuộc đời, tôi tin rằng ít người nhớ chính xác số lượng chiến thắng.

Ít người nhớ chi tiết các kết quả.

Ít người nhớ các danh hiệu.

Nhiều người lại nhớ họ đã được đối xử như thế nào.

Được chào đón như thế nào.

Được tôn trọng như thế nào.

Được yêu thương như thế nào.

Đây là di sản vô hình.

Di sản không xuất hiện trong những tấm ảnh.

Di sản không mang lại tiếng vỗ tay.

Di sản không tìm kiếm sự chú ý.

Vậy mà đó lại là phần tồn tại lâu nhất.

Nhìn lại hôm nay, tôi hiểu rằng một cuộc đời không chỉ được đo bằng những gì nó hoàn thành.

Nó còn được đo bằng những gì tiếp tục sống trong người khác.

Trong những ý tưởng chúng ta đã truyền lại.

Trong những con người chúng ta đã giúp đỡ.

Trong phẩm giá chúng ta đã bảo vệ.

Trong niềm tin chúng ta đã tạo dựng.

Trong lòng can đảm chúng ta đã đánh thức.

Tất cả đều là những điều vô hình.

Tất cả đều là những điều có thật.

Có lẽ là những điều có thật nhất.

Bởi vì khi thời gian đã cuốn đi gần như mọi thứ, những gì không phô bày ra sẽ còn lại.

Những gì chúng ta đã để lại mà không ai thấy.